

ที่ระติงานฉาปนกิจศพ
นาย พิสุทธิศักดิ์ พรหมสุ
อันเลี้ยว ที่ ๑ มีคายน ๒๕๓๔
ณ เมรุวัดตานบุญ เขตตลาดกระบ้ง ฤทม.

การจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเป็นอนุสรณ์และที่ระลึก นอกจากจะ
เป็นการจัดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ที่คงอยู่ยืนนานแล้ว ยังเป็นการบำเพ็ญ
ธรรมทาน คือการให้ธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญว่าเป็นทานอัน
ยอดเยี่ยมอีกด้วย ผู้ปฏิบัติเช่นนี้จึงได้ชื่อว่ามีส่วนร่วมเผยแพร่ธรรม
ท่านที่ประสงค์จะเผยแพร่เป็นธรรมทานติดต่อยที่...

สำนักพิมพ์ธรรมสภา...

๓๕/๒๓๐ จรัสสินทวงศ์ ๖๒

บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

โทร ๕๓๔-๕๒๖๗, ๕๓๔-๕๕๖๖ โทรสาร ๕๒๔-๐๓๓๕

การให้ธรรมะและการให้ทั้งปวง และการรับธรรมะย่อมแทนการรับทั้งปวงเช่นกัน

ธรรมะเป็นหลักครองใจ

ความเชื่อที่ทำให้หลงและงมงาย

ปาฐกถาธรรม

โดย พระเทพวิสุทธิเมธี (ปัญญานันทภิกขุ)
วัดชลประทานรังสฤษฎ์ ปากเกร็ด นนทบุรี

ญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย

ณ บัดนี้ถึงเวลาของการแสดงปาฐกถาธรรม ขอให้ทุกท่าน
อยู่ในอาการสงบ ตั้งอกตั้งใจ ฟังด้วยดี เพื่อให้ได้ประโยชน์
จากการฟังตามสมควรแก่เวลา

วันนี้จะพูดเรื่องข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ยังแสดงว่า ยังไม่
รู้ไม่เข้าใจ เมื่อเช้ามีคนถือหนังสือพิมพ์มาให้อ่าน หนังสือ
พิมพ์ไทยรัฐ เขาเขียนตั้งโต๊ะ หัวข้อว่า กระทรวงเกษตรทำฟิล์ม
ให้ท่านรัฐมนตรีให้พรภูมิเจ้าที่ดินเช่า แล้วก็เขียนในเรื่องว่า
ในการที่ท่านรัฐมนตรีฯ หลีกภัย ไปรับงานที่กระทรวงเกษตร

จากพลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ ซึ่งย้ายไปเป็นรองนายกรัฐมนตรี
เจ้าหน้าที่ในกระทรวงซึ่งเป็นเจ้าพิธี ได้บอกท่านรัฐมนตรีว่า
ให้ไปในตอนเช้า ไปเซ็นไหว้พระภูมิเจ้าที่เสียก่อน แล้วเวลา
สิบนาฬิกาจึงจะไปรับงาน ท่านรัฐมนตรีบอกว่า “ไปเวลาเดียว
กัน ทำไมจะต้องทำสองเวลา มันเสียเวลา” เขาบอกว่า “เวลา
บ่ายนี้เจ้าที่ไม่ได้อยู่ในศาล ไม่รู้ไปไหน เจ้าที่ไม่อยู่ที่ศาล
ออกไปไหนก็ไม่รู้” มันคล้าย ๆ กับกรรมกรหนึ่งในกระทรวง
ศึกษาธิการ ถ้าไปในตอนบ่ายไม่ค่อยพบผู้หลักผู้ใหญ่ ออกไป
ธุระเหมือนกับพระภูมิเจ้าที่เหมือนกัน พวกนั้นก็เลยทำงานตอน
เช้าทั้งหมด เวลา 8.00 น. ไปเซ็นไหว้พระภูมิเจ้าที่ แล้วเวลา
9.00 น. ก็ไปรับงานจากพลตรีสนั่น เรื่องที่ต้องทำอย่างนี้ก็เพราะ
ว่าความเชื่อถือที่ผิดนั่นเอง เรียกว่ายึดถือไว้ผิดไปติดอยู่กับ
พระภูมิเจ้าที่

พระภูมิเจ้าที่จะช่วยอะไรได้ ถ้าช่วยได้มันก็ไม่มีการ
คอร์รัปชันกัน ไม่กินสินบนกัน ไม่ต้องมีเรื่องมีปัญหา ถ้าพระภูมิ
ช่วยได้ แต่นี่ช่วยไม่ได้ ที่นี้ที่กระทรวงมหาดไทย นายพลตำรวจ
ที่ย้ายไปเป็นรัฐมนตรี ก่อนจะไปเข้าห้องนั้น ห้องนั้นเป็นที่นั่ง
ของรัฐมนตรีที่ออกไปนั้น ท่านกล่าวว่าห้องนั้นมันจะช่วย เลยหา
พระไปทำพิธีรดน้ำมนต์ แล้วก็นิมนต์หลวงพ่อดังหนึ่งให้ไป
นั่งที่เก้าอี้ตัวนั้นก่อน ความจริงห้องนั้นมันไม่ดีไม่ชั่ว ห้องที่
ทำงานนั้นมันไม่ช่วยหรือไม่เจริญอะไร มันไม่ได้อยู่ที่ห้อง ความ
ชั่วไม่ได้อยู่ที่ห้อง แต่มันอยู่ที่คน แล้วไปทำโทษกับห้องทำไม

มันควรจะระวังตัวเราเองมากกว่า นั่นก็เพราะว่าถือผิด ๆ นั่นเอง
รับความเชื่อที่ผิดมาไว้ในใจ เป็นความเชื่อแบบไสยศาสตร์ ไม่ใช่
ความเชื่อทางพุทธศาสนา

**คนที่จะไปบริหารบ้านเมืองยังมีความเชื่อเหลวไหล
อยู่ในใจอย่างนี้ จะพาบ้านพาเมืองไปได้อย่างไร**

มีเรื่องข่าจะเล่าให้ฟังว่า คุณเจริญ โกลสินทร์ ท่านเป็น
ข้าราชการกระทรวงมหาดไทย เป็นเจ้าเมือง ที่นี้ย้ายไปอยู่ที่
สกลนคร พอไปถึงสกลนครเจ้าเมืองเก่า มาพูดแบบเพื่อนว่า
นี่แกมาอยู่ที่เมืองนี้ไหวเจ้าที่เจ้าทางเสียบ้างนะ การทำงานจะได้
เรียบร้อย นายเจริญ บอกว่า เออจะไหว เลยไปสั่งเจ้าหน้าที่ว่า
พรุ่งนี้เตรียมรูปเทียนไหว้ จะไปไหว้เจ้าที่เจ้าทาง พวกนั้นก็
เตรียมไว้ให้ เรียกพวกข้าราชการมาทั้งหมด ไปยืนที่เสาธงหน้า
ศาลากลาง พอจุดรูปเสร็จแล้ว ท่านก็ประกาศ ข้าพเจ้าชื่อ เจริญ
โกลสินทร์ ได้รับพระราชโองการจากพระบาทสมเด็จพระเจ้า-
อยู่หัว ให้มาปกครองเมืองสกลนคร ข้าพเจ้ามีอำนาจตามกฎหมาย
มีแสงเทวดาทั้งหลายอย่ามายุ่งกับข้าฯ กลับไปอยู่ที่ภูพานก็แล้วกัน
ถ้ามายุ่งกับข้าฯแล้วจะเกิดเรื่องกัน พวกนั้นตกใจพวกข้าราชการ
ขวัญหนีดีฝ่อไปตาม ๆ กันว่า โอ้ยเจ้าเมืองอะไรพูดอย่างนี้ นั่น
ท่านเป็นเจ้าเมืองปัญญาชน แต่ข้าราชการปัญญาอ่อน พอเห็น
เจ้าเมืองมีปัญญาพูดออกไปอย่างนี้ ตกใจ คนปัญญาอ่อนก็ตกใจ
นี่เรียกว่าเป็นเรื่องถือไม่ถูกต้อง ไม่จำเป็นจะต้องไปไหว้เจ้าที่
เจ้าทางอย่างนั้น

เขาบอกให้ไปไหว้เจ้าที่ หมอขอมหมัก ไปพบคนสำคัญ
ในท้องถิ่นนั้น เพื่อคุยมีตรงใจกันไว้ เช่นเราจะไปไหน
ต้องเข้าใกล้ผู้หลักผู้ใหญ่ ไปไหนก็ไป มีคนคอย
เทวดาช่วยเราไม่ได้ แต่บางคนที่มีบุญ มีคนคอย
พูดได้ ก็พอจะช่วยให้ได้ เขาบอกว่าถ้าเราไปไหน ไม่เห็นสอนให้
ไปหาเจ้าที่เจ้าทางอย่างนั้น เราถึงจะสบายอย่างนั้น

ทุกกระทรวง ทบวง กรม มีพระภูมิเจ้าที่ ประจำ
นั่งกระทรวงนั้นก็ต้องไปไหว้พระภูมิเจ้าที่ ประจำ
เท่านั้นเอง ไม่มีรัฐมนตรีไหนที่ไม่ไปไหว้พระภูมิเจ้าที่
ไม่ต้องไหว้เจ้าที่ เพราะพระภูมิเจ้าที่ เจ้าอยู่หัวเจ้าแม่คือ
คือ พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน
ไม่คิดเรื่องชั่ว จะทำอะไร ก็ทำดี ไม่ทำชั่ว ไม่ทำ
ไว้เป็นที่ปรึกษาในแผ่นดิน ก็พระภูมิเจ้าที่ จะไม่ให้
ถ้าพูดอย่างนั้นข้าราชการก็จะต้องไปไหว้พระภูมิเจ้าที่
ที่สังกัดไปอยู่อย่างเดิม ปัจจุบัน ข้าราชการบางคน ไม่ไหว้พระภูมิเจ้าที่

บางกระทรวงนั้นเขาเรียกว่าคนดูแลรักษา ศาลากลาง
มหาดไทย มีรูปเสด็จไปมาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ควรเข้าไปไหว้ แต่ว่าถ้าไหว้พระภูมิเจ้าที่ ไหว้พระภูมิเจ้าที่
เหมือนกับไหว้ผี สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน
เป็นคน เราไปไหว้ไม่ต้องไปหาผีก็ได้ ไปหาพระภูมิเจ้าที่เหมือน
ไปไหว้ผีไป จิตใจมันก็ติดอยู่กับผี เว้นแต่พระภูมิเจ้าที่ ไหว้ไหว้
ตรงนั้นแล้วก็อธิษฐานให้ตัวเอง ให้เป็นคนดี

กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นกระทรวงที่เสด็จในกรมฯ เคยนั่ง
 บริหารงานมานานปี และทำประโยชน์แก่ชาติแก่บ้านเมือง
 มากหลายในกระทรวงนี้ ข้าพเจ้านึกถึงคุณงามความดีของ
 พระองค์ท่าน จึงมากราบไหว้ระลึกถึงพระคุณของพระองค์
 ท่าน แล้วขอัญเชิญวิญญาณคือความงามความดีของพระองค์
 ท่าน มาใส่ไว้ในใจของข้าพเจ้า ขอให้ความงามความดี
 ของพระองค์มาสถิตย์อยู่ในใจของข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้า
 เป็นคนซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เป็นคนที่ยังคับตัวเอง เป็นคนที่มี
 ความอดทนหนักแน่น เป็นคนเสียสละ ไม่กิน ไม่โกง ไม่
 คลอปชัน จะทำงานอย่างตรงไปตรงมา และให้เจ้าหน้าที่
 ทั้งหลายที่มาขึ้นอยู่นี้ จงถ่ายทอดวิญญาณของเสด็จในกรมฯ
 มาไว้ในจิตใจทุกท่าน” เรียกว่า เดินตามรอยเท้าของผู้ที่เดิน
 มาก่อน มันก็มีความสุข มีความเจริญ แต่นี้ไปเช่นไรตามวิธี
 โสยศาสตร์ ไม่ใช่แบบพุทธศาสตร์

เราเป็นพุทธบริษัทไม่ควรจะไปเช่นไรอย่างนั้น แต่
 กรวไหว้ให้มันถูกต้อง ให้มันได้เรื่อง ที่กระทรวงสาธารณสุข
 ก็มีรูปเหมือนกัน รูปกรมพระยาชัยนาทนเรนทร ท่านเคยเป็น
 หัวหน้าในกระทรวงนั้น งานนี้ท่านมาริเริ่มเพราะท่านเรียนมา
 ทางนั้น เขาก็ทำรูปไว้เป็นที่ระลึก ที่กระทรวงยุติธรรมก็มีรูป
 กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ซึ่งเป็นพระบิดาแห่งกฎหมายไทย
 ใครไปถึงก็ต้องไปไหว้ไปบูชา แล้วกระทรวงอื่นก็มีกระทรวง
 พาณิชย ก็มีรูปกรมพระจันทบุรีนฤนาถ เพราะท่านเป็นผู้ก่อตั้ง

กระทรวงนี้ ที่การรถไฟก็มีรูปกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
เขาทำไว้ทั้งนั้น

ท่านเหล่านั้นเป็นแบบอย่างในทางชีวิต เพราะท่าน
เหล่านั้นสมัยก่อนนี้ท่านไม่รู้จักคำว่าคอร์รัปชัน คอร์รัปชันมันเกิด
ในสมัยสงครามเอเชียบูรพาแล้วเป็นโรคเรื้อรังติดต่อมาจนกระทั่ง
บัดนี้ แล้วยังใช้กันอยู่ทั่ว ๆ ไป ฉะนั้นไปกราบไหว้สิ่งเหล่านั้น
กราบไหว้เพื่อจะถ่ายทอดความงามความดีจากพระองค์ท่าน เอามา
ใส่ไว้ในใจของเรา ประพฤติตามแบบอย่างที่พระพุทธเจ้าท่าน
สอน

พระพุทธเจ้าท่านสอนว่า “จงเดินตามทางที่ผู้ใหญ่วาง
แล้ว” ผู้ใหญ่ในที่นี้ หมายถึงผู้ประพฤติกวามดี มีคุณงามความดี
ประจำจิตใจ ท่านเดินในทางที่ดีที่ชอบ เราก็เดินในทางนั้น จะถึง
ถึงคุณงามความดีของท่านเหล่านั้น แล้วเอามาใส่ไว้ในใจของเรา
อย่างนั้นจึงจะเป็นการถูกต้อง แต่ไม่ได้กระทำอย่างนั้น ความ
จริงกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ควรจะปฏิบัติได้แล้ว คือแทน
ที่จะทำศาลพระภูมิไว้ ควรจะทำสถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูป
ไว้ที่หน้ากระทรวงนั้นแหละไว้สักองค์หนึ่ง

สมัยหนึ่งกระทรวงศึกษาธิการ สั่งโรงเรียนต่าง ๆ ให้
เอาพระพุทธรูป ไปวางไว้ในโรงเรียน พอไปถึงจังหวัดสตูล
ก็เกิดเรื่อง ไปกันใหญ่โตเลยทีเดียว เพราะครูเอาพระพุทธรูป
ไปไว้ ที่นี้พวกนักเรียอิสลาม ไม่ใช่นักเรียน คนที่เป็นผู้หลัก
ผู้ใหญ่ในนั้น เขาต้องการจะเอาตำแหน่งให้แก่เพื่อนที่เป็นอิสลาม

เลยเดินขบวนขับไล่ครูไทยที่นับถือพุทธ ว่าให้ออกไปจากโรงเรียน เพราะเอาพระพุทธรูปมาไว้ในโรงเรียน อันนี้ก็เกิดเรื่องเกือบเสียหาย แต่ผลที่สุดก็แก้กันได้ เพราะไม่รู้ว่ากาละเทศะ พวกอิสลามเขาไม่ให้รูปเคารพ ไม่ว่ารูปใด ๆ แต่ว่าตัวไม่ให้ไว้ก็ควรเคารพสิทธิของผู้อื่น คนที่จะไหว้เขามี ไม่ควรที่จะไปรังเกียจรังแกเขา

คนงานไทยที่ไปประเทศซาอุดี ไปตะวันออกกลาง
ถ้ามีพระพุทธรูปห้อยคอผ่านด่านเข้าเมือง เขาปลดทิ้งหมด ปลดทิ้งปลดขว้างไปในทะเลทรายหมดไม่ให้เอาเข้าไป อย่างนี้เขาเรียกว่า **ไม่เคารพสิทธิมนุษยชน** เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นสิ่งที่เขาเคารพนับถือ เขาก็เอาไป เป็นเรื่องของเข แต่ที่เขาทำอย่างนั้นเพราะบ้านเมืองของเขาไม่มีสิ่งเหล่านั้น ขัดต่อหลักศาสนาของเขา

ความจริงศาสนาใด ๆ ก็ไม่มีรูปเคารพเหมือนกัน เช่น พุทธศาสนาเราก็ไม่มีรูปเคารพ พระพุทธเจ้าไม่ได้บัญญัติไว้ว่าเมื่อพระองค์นิพพานไปแล้ว ให้ทำรูปไว้กราบไหว้บูชาสักการะ แต่มันเกิดทีหลัง เมื่อพระพุทธเจ้านิพพานไปแล้วประมาณ เจ็ดร้อยปี จึงเกิดรูปเคารพขึ้น

การที่เกิดรูปเคารพก็เพราะว่า ชนชาติกรีก อเล็กซานเดอร์มหาราช เป็นหัวหน้าโจรใหญ่ยกทัพมาปล้น มาโดยลำดับ ปล้นมาทุกประเทศ แควคูเวต อิรัก อิหร่าน ตีเข้ามาเรื่อยมา จนถึงประเทศอินเดีย ยাত্রาทัพ ทักษมัยก่อนเป็นกอง

โจร ไปตีได้ที่ไหนก็ปล้นทรัพย์เขาไปหมด เป็นสงครามแบบ
กองโจรทั้งนั้น ตีมาถึงอินเดียตอนเหนือ คนอินเดียเห็นว่าพวก
นี้รบกวน เลยกอดูว่ารบเก่งเพราะอะไร เห็นว่ามีรูปเคารพ
เพราะชนชาติกรีกเคารพเทวดา ในประเทศกรีก กรุงเอเธนใน
ปัจจุบันนี้ มีสถานเทพารักษ์ร้างมากมายก่ายกอง เป็นโบราณ
สถานก็คนไปดูไปชมกัน แล้วเทวรูปมากมาย คนอินเดียเห็น
พวกกรีกไหวเทวรูป ก็นึกว่ารบเก่งเพราะเทวรูป

คนอินเดียสมัยนั้นก็ปัญญาอ่อนเหมือนกัน เพราะว่า
ไม่ได้นับถือพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง เป็นพวกฮินดู เลย
คิดว่า เราควรจะทำรูปไว้ไหวบ้าง แต่จะอย่างไรดี ไม่รู้จะทำ
อย่างไรก็เลยทำรูปศิวิลิ่งขึ้นไว้เคารพกราบไหว้กัน รูปศิวิลิ่ง
นั้นเป็นรูปแทนพระอิศวร จะทำพระอิศวรก็ไม่รู้หน้าตาเป็น
อย่างไร เพราะไม่เคยพบเคยเห็น เลยทำเครื่องหมายศิวิลิ่งขึ้น
แทน ศิวิลิ่งนั้นก็แพร่หลายมาถึงประเทศเรา รูปพระปรางค์
ที่ทำไว้อย่างสวยงามนั้นก็เอามาจากศิวิลิ่งนั่นเอง ไม่ใช่เจดีย์
แบบพุทธศาสนา แต่เป็นพระปรางค์เช่นพระปรางค์วัดแจ้ง
พระปรางค์ที่นั่น ที่นี้ เป็นรูปศิวิลิ่งนั่นเอง แต่เอามาประดับ
ประดาดตกแต่งให้สวยงามขึ้นมาน้อย เอาแบบมาจากนั้น เขาก็
ทำศิวิลิ่งไว้ไหว

ในสมัยก่อนนั้น ชาวพุทธยังไม่ทำอะไร ยังเคารพ
พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ อย่างถูกต้องอยู่ แต่นาน
เข้า รูปเคารพแพร่หลาย มีมากขึ้นทุกวันทุกเวลา ชาวพุทธ

ทุนไม่ได้ เพราะคนจะไม่มาซื้ออาหารเสริมหมด ก็เลยทำสิ่งแทน
องค์พระพญายักษ์ ขึ้นมาอีกทีหนึ่งคือธงหมวย ไม่ได้ทำรูปทีเดียว

พระพุทธรูปไม้ได้เกิดขึ้นทันที ก่อเกิดก่อพัฒนา
ทันที พระพุทธรูปไม้จึงหมายถึงพระพุทธรูป ไม้ เช่นถ้าภาพตอน
พระสุตติ พระพุทธรูปองค์นี้ รูปโดยทั่วไปมันมีมาจากแผ่นดินเจ็ด
ศก เป็นดินดีคือดินแห่งพนาพร พระสุตติคนเจ้าชายสิทธัตถะ
เมื่อแรกเห็นเจ้าชายองค์นี้พระพุทธรูปไม้ก็ขึ้น เขาใช้คนแบะออก
มาให้พระพุทธรูป ไม้ และมันไม่มีรูปเจ้าชาย คือเขาไม่ทำรูปเจ้าชาย
เพราะกลัวว่าคนจะพามาไปกล้ำทำ รูปเขาคงเห็น ก็เรียกว่าเจ้าชาย
นอนอยู่ในพระพุทธรูปจริงรูปเจ้าชาย แต่ว่าเขาเห็นรูปจริง ๆ แต่
ก็คนเห็นเป็นพระพุทธรูปองค์นั้นแหละ นี่ แต่ยกมือไหว้สักการะ
อะไรไปตามเรื่อง

เวลาออกบวชยังมี มีแต่รูปน้ำทรงเครื่องครบ แต่
ไม่มีรูปคนน้ำบนบวชนั่น บิณฑุณนี่ บิณฑุณนี่เริ่ม เหวเทวดา
ขึ้นมาเกี้ยวอ้อมทางเรือหงษ์บรรพต บิณฑุณนี่ก็ทำ กายตันโพธิ์
แล้วก็มีบิณฑุณนี่ตั้งไว้โพธิ์ไม้แล้วบิณฑุณนี่ ให้คนไปรับน้ำเอาเอง
เพราะเหตุนี้เวลาน้ำตยัตรนี้

เบญจกษัตริย์สุเมธเทวบาล เจ้าฟ้ารูปแปดถือธรรมจักรกับ
พระพรหมน้อย เป็นเครื่องหมาย ให้แก่โยมที่พาข้ามจักรก็ไปวัดตนสูตร
โดยพระพรหมเจ้าโศภณ ให้ทำรูปตั้งเรียงรายกัน แล้วมีแท่นหิน
ฉลิตรูปกล่าว เบญจกษัตริย์สุเมธเทวบาล ให้โยมเอาพระพุทธรูปเจ้า
เบญจกษัตริย์สุเมธเทวบาลตั้งไว้ทิศเหนือ และทิศใต้ ไม่มีการเคารพ

ดังเช่นรูปที่เร เห็น แต่ต่อมา ๆ ก็ทำรูปพระบาท แทนรูปพระ
พุทธเจ้า ทำพระบาทารอยเดียว ต่อมาก็ทำเป็นสองรอย สามรอย
สี่รอย ... มีทำ พระบาทสี่รอยอะไรต่าง ๆ เอาพระบาทแทนรูป
เศวตภ มีพระบาท ขันมาเป็นร้อย ๆ ปีเหมือนกัน

ต่อมาเขาก็ทำทองคำขึงกันเสียที่เถอะ แล้วจะอย่างไร
เอาพระบาทมาใส่ลงข้างข้างเมืองแล้ว เติ้วทำเหมือนรูปเทวดา
ที่ขึงทองไว้ได้ พวกเขาย่างรูปให้มีผ้าห่มเป็นกลีบ สวยงาม แล้วก็
ทำพระบาทขึ้น ไม่เห็นเหมือนรูปเทวดา แล้วก็ทำหูไม่ให้เหมือน
เทวดา ให้มีเขี้ยวเหมือน แต่มีความหมายอยู่ในตัว เขาก็ทำขึ้นอย่าง
นั้น มาทำพระพุทธรูปขึ้น เมื่อ พ.ศ. 700 แล้วกระทำสืบต่อ
กันมาจนกระทั่งบัดนี้

ยุคเกิดพระพุทธรูปมากว่าเจ็ดศวรรษ ติดพระพุทธรูป
ก็เอาไม้ยาวมาไหว้วางนอน ขอร้อง บนบานศาลกล่าว เช่นเรา
ไปไหว้หลวงพ่อโสธร ไปไหว้หลวงพ่อดาวดึงส์ ไปไหว้หลวงพ่
พระมงคลชินราช นี่ไปไหว้ตามแบบไสยศาสตร์ทั้งนั้น ไม่ได้
ไหว้พระพุทธรูปแต่อย่างใด

ไปกราบก็กราบด้วยศอกก็ไปไหว้ขอร้อง วิงวอน ติด
สิ่งนั้น ๆ ก็ไปไหว้เขาว่าเออะอะไรมาถวาย เอาทองมาปิด
เอาเงินมาปิดมาถวาย เอาข้าวมาถวาย เอาไข่มุกร้าให้ดู เอา
สิ่งนั้น ๆ ไปไหว้หน้าพระพุทธรูปบ้าน ก้องไปทั้งบริเวณวัด อะไร
ก็ไปไหว้ไปไหว้ให้เขาดีใจขึ้น นี่ก็เอาเอง พระพุทธเจ้าท่าน
ก็ไม่ได้ต้องการสิ่งนั้น ๆ แล้วเขาก็ไปกราบเอาว่าท่านชอบอย่างนั้น

ทำนขอบอย่างนี้ เช่นว่า วัดใดซึ่งตั้งอยู่ใกล้วัง เขาจะลง
ประทัดคงจะพูดขึ้นก่อน เขาพูดขึ้น เวียงมาไว้วัด... แล้วจึง
มาซื้อลูกประทัด พูดว่า โอ้หลวงพ่อดังนี้... ลูกประทัด
ลูกประทัด คนปัญญาอ่อนไปไหว้เลยขึ้น... คนก็จุดตามกัน จุดกันมาจนถึงบัดนี้... ไป

ที่วัดใดมีอะไรก็พูดกันไว้อย่างนั้น... ที่ปฏิบัติอยู่ในโบสถ์ บอกว่า องค์นี้... จึงจะเขียนจึงจะขลัง คนที่ไปก็... ทำกันในรูปแบบอย่างนั้น สืบต่อ ๆ กันมา

เราไปไหว้พระไถ่ๆ ไปขอทั้งนี้... เราไม่ควรไปไหว้พระไถ่อย่างนั้น... ของเราแล้ว เราเพียงแต่เอาสิ่งที่ไม่ให้พระไถ่... เอาความคิดที่ไม่ถูกต้องออกไป... พระ ความคิดที่เป็นมิจฉาทิฐิฝ่ายใด... นั้นออกทำตนให้เป็นสัมมาทิฐิ... มาทันทีในใจของเรา... ขอร้อง บนบาลสาธุสาว่า เว้นอนอนไป

ในกรุงเทพฯก็มี เช่น หลวงพ่อแก้ว วัดโพธิ์... วัดกัลยา ใหญ่หน่อย ถ้าใหญ่ๆแล้วเขา... ใหญ่ สัมโพธิ์ คือพระพุทธเจ้า เวียง... นั้นเอง องค์นี้ใหญ่เขาก็ไปไหว้กันสำหรับ...

เป็นไปในทางถูกก็เกิดความสบายอกสบายใจ อันนี้ต้องเชื่อให้มัน ถูกต้องเสียที เชื่ออย่างนี้แล้วเราไม่ต้องไปเที่ยวไหว้อะไรให้มัน วุ่นวาย แล้วไม่ต้องไปโทรหาห้องนี้คนชั่วเคยนั่ง แล้วก็ต้องปิด รั้วความ ปิดแล้วมันไม่ใช่ออกไป มันไม่มี ปิดแล้วมันจะออกไป ได้อย่างไร ไม่ใช่อย่างนั้น

คนดีเข้าไปนั่งในห้องนั้นมันก็ดีจัง ที่ใดเป็นที่อยู่ของ บัณฑิต ที่นั่นก็เป็นที่ดี ที่ใดเป็นที่อยู่ของคนพาลที่นั่นก็ไม่ได้ มันอยู่ที่คน ไม่ได้อยู่ที่ตัวห้อง แล้วเราจะไปรดห้องได้อย่างไร เหมือนโยมนิมนต์พระไปเจริญพระพุทธรูปที่บ้าน ความจริง มันก็ไม่ไหว จะดีเพราะพระสวด มันไม่ดีขึ้นหรอก เพราะบ้าน มันก็อย่างนั้นแหละสร้างแปลนไหนรูปร่างอย่างไร หลังคารั้วมันก็ รั้วอย่างนั้นแหละ ไม่ใช่พระสวดมนต์แล้วหลังคามันจะดีขึ้น ไม่ใช่ อย่างนั้น แต่ว่าเรามีความเชื่ออย่างนั้น ความเชื่อที่รับมาแต่โบราณ ว่า พระมาสวดแล้วจะดีขึ้น

พระมาสวดบ้านก็ไม่ใช่ว่าแบบพระพุทธรูปเจ้าสอย มัน เกิดขึ้นในประเทศลังกา คือในลังกานั้นมีคนมาอยู่สองจำพวก เขาเรียกว่าสิงหลเป็นคนพื้นเกาะ แล้วก็ทมิฬเป็นคนคิดอพยพมาจากอินเดียตอนใต้ เข้ามาอาศัยอยู่ตอนเหนือของประเทศลังกา มาอยู่มากพอสมควร เดิยงนี้มีปัญหาใหญ่ พวกทมิฬไม่เคารพ สิงหลหลายองค์แล้ว แต่ก็สงสัยว่าพวกทมิฬฆาหรือพวกคริสเตียน เพราะพวกคริสเตียนก็ยุ่งแย่งตะแคงรั้วให้คนแตกกัน แล้วเขาก็ ได้ประโยชน์ พระดี ๆ เสียด้วยนะตายไป พระนักเทศน์มักสอน

นักพัฒนา คนลอบฆ่าตายไป สีหาคงอยู่แล้ว เพราะความวุ่นวาย
ทางการเมือง เพราะคนมันสองพวก

ในคนสองพวกนี้พวกสิงหลนับถือพุทธศาสนา คน
ทมิฬนั้นนับถือศาสนาพราหมณ์ นี่พวกทมิฬนั้นเขามีการสวด
บ้าน เช่นว่าทำบุญบ้านใหม่เขาก็เอาพราหมณ์มาสวดเสียสามวัน
สามคืน ทำบ้านให้อบอุ่นหน่อย เขารู้ว่าอย่างนั้น มาสวดสามวัน
สามคืน ทำกันอยู่อย่างนั้นทั่ว ๆ ไปในหมู่พวกทมิฬ มาสวดก็
เอาคัมภีร์พระเวทย์นั้นแหละมาสวด ทีนี้พวกชาวพุทธว่าเขาทำ
อย่างนั้นก็อยากจะทำบ้าง เรื่องอย่างนี้ ไอ้เอาแบบเขาที่ไม่เข้าใจ
เรื่อง ทำให้ศาสนาเสียหายเหมือนกัน ก็อยากจะทำบ้างก็เลยไป
ขอร้องพระให้ช่วยคัดเลือกพระสูตรที่เอามาสวดตามบ้าน พระ
ก็เลยเลือกเอาพระสูตร เขาเรียกว่าเจ็ดตำนาน เจ็ดบท เจ็ด
เรื่อง สิบสองตำนานก็สิบสองบท สิบสองเรื่อง เอามาสวด
ตามบ้านที่โยมเคยได้ยินกันอยู่นั้นแหละ

เริ่มต้นก็สวดมงคลสูตร แล้วก็ว่ากันไป ถ้าเวลาน้อย
ก็เอาเพียงเจ็ดตำนาน ถ้าเวลามากกลงคืนก็สวดยาว ๆ บางที
สวดทั้งคืนไม่ใช่สวดแต่เพียงเจ็ดตำนาน สิบสองตำนาน สวด
เลยไปถึงธรรมจักร อานติ อาทิตย มหาสมยสูตร แล้วบางทีเลย
ไปถึงอาฏาณาดิยสูตร ที่เรียกว่าภาณยักษ์ ภาณวาร ที่เขาสวด
กันตามวัดต่าง ๆ เรียกว่าสวดภาณยักษ์ นั้นก็ทำกันไปอย่างนั้น
ก็แพร่หลายไปในหมู่ชาวสิงหล

ชาวสิงหลสวดบ้าน ไม่ใช่สวดแพร่เดียวเหมือนเรา

[illegible]

ตามข้อ ๓๖ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ตามข้อ ๓๖ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กันมานั่งสวดอยู่ประจำ เรียกว่ามีพระนั่งอยู่ด้วย พระนั่งบรา
 เขมเรียกมานั่งปรก สวดแล้วก็ตั้งพานห้อยตา ๓ นี้ตัดกันเป็นทง
 แล้วมาทงรอบวัง ในวังเขาไร่ พระบวชนพาราเขมวังมันยาว กว้าง
 อันนี้ก็สมัยโน้นต้องบวกรทุกปีคือ ๗ ห้อยตาที่เอามาสนกันเป็น
 เส้น สามเกลียว โหนดหนึ่งวัดสุทนต์เขา เป็นเจ้าพิธีกร ท้าหญิง
 คา แล้วก็เอาด้ายสายสิญจน์ผูกตัวเรา แล้วเล็ก ๆ ท้าหญิงมัด
 ม้วน ๆ เข้า แบกไม้ไผ่ สวดมนต์แล้วแบกไม้ไผ่ ต้องบวกรทุกธ
 แล้วก็ถึงรอบวัง ไปรพห้อยตาไปเลย ไม่มีอะไรรอบวัง กันไม่ให้
 ผีเข้าวัง แต่ผีมันอยู่ในกำแพงเขาแล้ว ในวังกันมันก็ไม่ออก เขา
 ที่เขานั่น บวกร มีอนาคที่บวกรด้วย แล้วเจาะเจาะที่เมือง
 สรคระ พระที่นั่งในดงหลวงแล้ว เจ็ดปีแล้ว สวดให้หมู่หมอนกัน
 สวดสวดกันสามคืน

เมืองนครศรีธรรมราชเป็นเมืองโบราณเหมือนกัน มี
 เล่ากันว่า มีโบสถ์พราหมณ์ ๓ เข้าไปอยู่มากเหมือนกัน แล้วดู
 โบราณสถานเก่า ๆ มีดี ๆ ลึกลับ ๆ ไปอยู่กันที่ดง ๆ เขาขุดค้นขึ้นมา
 ได้หลายทีหลายแห่ง แล้วพราหมณ์ไม่ทำในเหมือนกัน นี่เขาก็
 สวดมนต์เรียกว่าพิธีสวดเจาะที่เมือง ๆ กันสวดวันละสามคืน
 วันสุดท้ายต้องหาคนที่ไม่ค่อยเจ็บ เจ็บมาสักคนหนึ่ง เรียกว่าคน
 รับเจาะที่เมือง เพราะฉะนั้น ใครเห็นใครที่ไม่ค่อยเจ็บเจ็บ
 เขาเรียกว่าคนรับเจาะที่เมือง นี่มีคนสวดเจาะที่มานัดไหน
 ก็ไม่รู้ เขาไปดงพิกุลเสียอีก ไต่คนนั้นมาเมือง เขาก็ตัดเล็บ ตัด
 ผม ใส่ลงไปในกระต๋องเล็ก ๆ แล้วก็ให้คนนั้นแบกไป

[illegible][illegible]

แล้วก็มีนางน้อยอย่างนั้น มีคนมาเห็นก็ไปบอกกันมาบอกกันอยู่
เหมือนกัน เป็นที่ชวนคนก็ไปมาหาสู่กันอยู่อย่างนั้น ครั้นต่อมา ครั้น
บ้านเมืองได้สงบไว้ ก็ยังมีคนมาหาว่านางน้อยนั้น มีอยู่ที่ไหน มีอยู่ที่
ไหน ครั้นมาหาอยู่ที่ไหน ก็มีคนมาบอกมาบอกมาบอกมาบอกมาบอก
มันเป็นอย่างนี้

ความซื่อเหลวไหลต้องปฏิญาณตนว่า ต้องปฏิญาณตน
เชื่อนั่น ๆ เอาความซื่อเหลวไหลนั้นไปบอกคนอื่น ๆ ได้จัด
ในทางที่ถูกหรือผิด ไม่พอที่จะบอกได้ เพราะว่านางน้อยนั้น
กับคนได้พูดต่อ ๆ กันไป ๆ กันมา ๆ กันมา ๆ กันมา ๆ กันมา ๆ กันมา
เพราะฉะนั้นมันจึงมีดังต่อไปนี้ นางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อย
ไม่ได้อยู่ข้างไหน มีมีคนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อย
นางน้อยทั้งหกคนก็ไปอยู่ที่เกิดกันไปในที่ซื่อเหลวไหลนั้น
มันอยู่ข้างในจิตใจของนางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อย
ก็อยู่ในตัวนางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อย
มันอยู่ในตัวนางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อย
อันนี้ ก็เป็นเหตุให้คนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อย
จึงตรองว่า นางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อย
นางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อย
รับประโยชน์นี้ นางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อย
เท่าใด ก็ยังมีคนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อย
สิ่งเหล่านี้แล้วนางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อย
ไว้แต่ถึงนางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อยนั้นก็มีคนมาหาว่านางน้อย

พ.ศ. ๒๕๖๑

1990年12月

Mr. [redacted]

[illegible]

วัดแหละ

การหาเงินจากการทำมให้งั้นมันไม่ประเสริฐเท่าไร
แล้วไม่ได้ทำให้คนฉลาดขึ้น ไม่ได้ทำให้คนเข้าถึงพระพุทเจ้า
พระธรรม พระสงฆ์อย่างแท้จริง ทำกันอยู่อย่างนั้นเอาพระมา
วางไว้ แล้วก็ใส่ไปอย่างอื่นแหละ ใส่ให้วัดได้เงิน แต่คนได้ความ
ใจ แล้วมันจะดีอะไร

วัดได้เงินด้วย แต่คนต้องฉลาดด้วยถึงจะถูกต้อง
เป็นตามหลักการของพระพุทธศาสนา การมีงานวัดต่าง ๆ นั้น
ไม่ได้ช่วยให้ดีขึ้นเท่าไรหรอก ได้เงินมาวัดเล็ก ๆ น้อย ๆ วัด
จะสวยงามแต่ถ้าคนเข้าไม่ถึงธรรมะ วัดนั้นก็มีความหมายอะไร
จะช่วยอะไรแก่ประชาชนได้สิ่งที่ดีกว่าช่วยคือ ให้คนเข้าถึงธรรม
ให้รู้จักคำสอนของพระพุทธเจ้าให้ถูกต้อง มีงานวัดก็ควรจะนัด
มาฟังธรรม ไม่ใช่มาทำสิ่งไร ๆ มาสะเดาะเคราะห์ มาถอนขน
ช่างปัด มาถอนขนเหม็นปัด มาพนันทั้งนั้น สอนข้อปฏิบัติ
สอนนั้นสอนนี้ เอาซึ่งทั้งจำเอาฉลาดติดใจ ถอนขนช่างแล้วไป
แลกเอาของได้ มันไม่ได้เรื่องอะไร คนก็มาเล่นสนุก ๆ ไม่ได้
มาวัดแต่มาตลาดนัด วัดแยกกลายเป็นวัดตลาดนัดไป ไม่เป็นวัด
ของพระพุทธเจ้า แต่ทำกันอยู่นั้นไม่มีทางแก้ไข

ไม่มีใครคิดว่าจะทำให้คนฉลาด คิดทำให้ได้สะดวกก็พอ
แล้ว แล้วเอาไปทำอะไร มีสตางค์ข้างโบสถ์วัดใหญ่ ๆ แต่
คนมันไม่ฉลาดเลย ไม่รู้จักพระพุทธเจ้าที่แท้จริง ไม่รู้จักพระ
ธรรมที่ถูกต้อง ไม่รู้จักพระสงฆ์ มันมันจะมีความหมายอะไร

ถาวร วัดถ้ำน้ำจะมีคนมาขอพรอะไรก็ได้สิ่งอะไร มันต้อง
ช่วยกันให้คนฉลาด มีคนมีวิชาความรู้ ซึ่งการขอ ขึ้นจนแสดง
เหตุผลให้เขาไปเห็นว่ามีประโยชน์อะไรก็ได้ขอได้ทั้งนั้น ถอน
ความเชื่อผิดๆออกไปเสีย แล้วไปให้เขาเห็นว่าเขามั่นชอบ
อย่างนั้น ก็ไปสอนเขาว่าให้ไปขอไปขอร้องนั้น พระพุทธ
เจ้าจะไม่ไปไหนเลย เพราะฉะนั้นถ้าไปขอจากพระพุทธรูปอย่าง
นั้น คนเข่าขอ มันจะผิดไปเสียแล้วล่ะนี่

พระพุทธรูปเจ้าพระยาพรมพิมานโบ จากไสยศาสตร์
จากความหลงผิดแต่โบราณมา พระพุทธรูปเขาเข้าใจในสิ่งที่ถูกต้อง
พระพุทธรูปท่านจึงยอมให้ไปขออะไรก็ได้เลยให้ได้อยู่แต่ในจำกักร
ไม่ให้อยู่ในใจคน คนมีวิชาความรู้ ถ้าไปให้คนเขาเรื่องผียอะไร
ก็ไม่ว่ากันให้กันอยู่เต็มบ้านเต็มเมืองก็ได้ ในที่ไหนก็เจอแต่
อย่างนั้น จอเจตสังขารไปทำไปมาอย่างนั้น ที่มันได้สาระอะไร
เรื่องนั้นคิดมาก

ถ้าว่าเราเองก็มีคนถนอมถนอมเป็นกำลังของพระเจ้า
ก็ต้องช่วยกันแล้ว เพราะว่าเราเองก็มีวิชาความรู้ ทำให้คน
ฉลาด ให้คนในสิ่งที่ดีๆ ได้มาช่วยกัน เราเองก็ทำดีด้วย
บ้านเมืองดีขึ้นแล้ว ก็ไปสอนเขาว่าให้ไปขอไปขอร้องนั้น พระพุทธเจ้า
ได้ พึงด้วยองค์พระพุทธรูปที่เขามั่นใจไปขออะไร ก็ขออะไรได้
ถูกต้อง ไฉนเนพารู ว่าผู้คนเขามั่นใจในพระพุทธรูปนั้นก็เกิดขึ้นใน
ชีวิตของเขาแล้ว มันก็ขึ้นขึ้นขึ้นขึ้นขึ้นขึ้นขึ้นขึ้นขึ้นขึ้นขึ้นขึ้น
พูดไปมาว่าพระพุทธรูปนั้นเป็นพระพุทธรูปเป็นพระพุทธรูป แต่มัน

ไกลเกินไป ซาติก่อนโน้น

ถ้าพูดว่ากรรมชาติก่อนจะไปแก้ได้อย่างไร มันเลยมา
เสียนานแล้ว มีอะไรเกิดก็กรรมชาติก่อน ไม่ใช่ปัญญาเลย
ไม่ใช่ปัญญาคิดว่าเราทำอะไรได้บ้าง เราคิดอะไร เราทำอะไร
เราพูดกับใคร เราคบกับใคร เราไปในสถานที่ใด มันจึงเกิดเรื่อง
เช่นนี้ขึ้น มันชัดไปหมดชัดเป็นกรรมกำหนด ชาติก่อนชาติไหน
ไม่รู้ เกิดมาก็ร้อยชาติ พันชาติ ทำอะไรไว้ก็ไม่รู้ แก้ไม่ได้ชาติ
ก่อนอย่างนั้น แต่ต้องคิดว่ากรรมในเวลาที่เราลืมเลยมานี้แล้ว เช่น
บางทีทำอะไร เช่นนี้เราทำอะไร เราไปไหน เราไปหาใคร เรา
พูดอะไร เราคิดอะไร จะต้องคิดอย่างนั้น ให้มันใกล้ตัวเข้าไป
หน่อย หรือคิดไปทีละมือนาน หรือว่าเดือนนี้เราทำอะไร เราคิด
อะไร เราคบกับใครมาเท่าไร คิดในปัจจุบันนี้ ที่นี้คิดแต่เรื่อง
ชาตินี้ก่อน อดีตชาติมันไกล ไม่รู้ว่าไกลเท่าใดหาไม่พบ ไม่รู้จะ
แก้ได้อย่างไร

พระสั่งให้แก้ที่เหตุ แต่เหตุมันไกลเหลือเกิน กรรม
ชาติก่อน มันต้องเปลี่ยนแนวความคิดมันไม่ใช่กรรมชาติก่อน กรรม
ที่เราทำกันในปัจจุบันใกล้ขึ้นแหละ เหตุการณ์มันจึงเกิดขึ้น เรา
ทำอะไรไว้ เราไปเยี่ยมเยียนใครไว้ เราไปประทุษร้ายผู้อื่น หรือ
ว่าเราผิดใจอะไรใครมา คนทำกรรมอะไรมันก็รับผลในปัจจุบัน
อย่างเลือก ๆ คนที่เชื่อกฎแห่งกรรมก็ร้อนอก ร้อนใจอยู่ในการ
กระทำนั้น ถ้าเราประทุษร้ายต่อพ่อแม่ก็ไม่ใช่ว่าตัวจะเป็นสุข
อะไร ไม่สบายใจอะไร เช่นคิดจะโกงคุณแม่คุณพ่อไอนี้มันเลย

40-37-1

40-37-2

1. The first part of the document is a list of names and addresses.

2. The second part of the document is a list of names and addresses.

3. The third part of the document is a list of names and addresses.

4. The fourth part of the document is a list of names and addresses.

5. The fifth part of the document is a list of names and addresses.

มันจะใช้ได้ที่ไหน ขงป๋วยเสะได้คอยบอกร มันต้องสมรู้ร่วมคิด
ส่งกันเข้ามา พอค้าไม้ขายได้ ให้สินบนเข้าไป เลยส่งซื้อเข้ามา
เลยเกิดเรื่องเกิดราวขึ้น สบายปัญหา

เรื่องอะไรของใครก็เหมือนกัน ไม่มีใครยอมรับว่าตัว
ผิด แล้วมันจะไปได้ได้อย่างไร ดั่งเงาไม่ถูก เช่นว่าอยู่ในพรรค
ประทุษร้ายต่อพรรค ต้องไล่ออกจากพรรค ก็หาว่าเขาแก่งแย่ง
หาว่าเขาริษยาบ้างเขาอะไรบ้าง ไม่ได้ไม่ค่อยพูดว่า ผมทำผิดอย่าง
นั้นอย่างนี้ ไม่ยอมรับผิด คิดแต่จะแก้ตัวว่ามีอีก ได้จนหนีออกจาก
พรรคไป ไปเข้าพรรคอื่น ก็ได้ พรรคอื่นก็ชอบใจ เพราะนิสือ
มันเหมือนกัน ก็จะมีพรรคอื่น ๆ เข้ามาเหมือนกันก็เลยรีบไว้ต่อ
ไปมันเป็นเช่นนั้น ไม่ได้เสียอย่างนี้ที่เล่าไว้เมื่อพรรครวมพรรค เออ
อนตัมก็บอกนิสือสิดขังชีวิต อยู่คนเดียวเพื่อประเทศชาติบ้านเมือง
เห็นจะหายาก ใครจะรู้ พรรคผมเห็นเห็นจะยากหน่อยมันยังไป
ไม่ได้อยู่ได้ เพราะสังคมก็ไม่มีคนของมัน ต้องช่วยกันให้สังคม
เปลี่ยนแปลกับนิสือ สิดขังชีวิต อยู่คนเดียวให้ได้เข้าใจ ให้ทุกคน
เข้าใจจะได้ขึ้นเงินเดือนผมพออยู่รอด

หลวงพ่อไปเทศน์ที่ไหนก็เทศน์ว่า มันขึ้นอยู่กับตัวคุณ
เองไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวผู้จัดการหรือเจ้าของงาน ถ้าพวกคุณ
ทำดี งานมันเจริญ งานมันดี เหนือกว่าคนอื่นก็ทำไร เพราะพวก
คุณทำได้ดี โยนสมบัติให้ผม เพราะผมจะทำดี แต่ถ้าทำแบบ
นี้เกียจไม่เอางานเลย ผมจะรับใช้สำหรับชาติคุณแล้วจะได้โบนัส
ที่ไหน มันขึ้นอยู่กับตัว ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับใคร สอนให้เขาเข้าใจ

อย่างนั้น แล้วจะได้ทำอะไรอยู่ต่อไป อันนี้เป็นหลักใหญ่ ก็เป็นเรื่องสำคัญ เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนาในเชิงปฏิบัติ ว่าอะไร ๆ เกิดจากตัวเรา ไม่ได้เกิดจากสิ่งอื่น แล้วเราพยายาม ทำตัวเราให้ดีขึ้น ด้วยการเอาธรรมะมาเป็นตัวประกอบชีวิต

เดี๋ยวนี้คนไม่ค่อยชอบธรรมะ ให้พระไปอบรมเจ้าหน้าที
คนที่ เป็นเจ้าหน้าที่บอกว่า ไม่จำเป็นอะไรที่จะต้องอบรมก็ได้ คนมันทำงานได้แล้วก็ใช้ได้ หัวหน้าพูดอย่างนั้น พูดว่าไม่จำเป็นอะไร ข้าราชการผู้ใหญ่บางคนพูดว่า เอ พูตรื่องอบรมจิตแล้ว อบรมอะไร ได้ปริญญาแล้ว จบมหาวิทยาลัยแล้ว จะไปอบรม จิตอะไรอีก มันไม่เชื่อนักโทษ คนได้ปริญญาไม่ใช่เป็นคนดี เสมอไป ไม่ใช่หัวจิตเจตน์เสมอไป ได้ปริญญาบางทีเอาปริญญา ไปใช้ในทางผิด เอาความรู้นั้นแหละไปโกงโกงเพื่อนมนุษย์มากขึ้นไปอีก เช่นสมมติว่ารู้กฎหมาย รู้ทางหลบทางหลีกเลี่ยง เอาความรู้ทางกฎหมายไปโกงใครก็ได้ ถ้ามันไม่มีคุณธรรม เขามองไม่เห็น ไม่อยากให้มีคุณธรรม แล้วอยู่กันอย่างนั้น อยู่กันอย่างเดี๋ยวดร้อนวันวัน

ถ้าหากว่าเราช่วยกันสละสลถ์หลักมนุษยธรรม ให้คนมีธรรมะเป็นหลักครองใจ อย่างน้อย ๆ ก็ให้มีความสำนึกในการละอายบาป กลัวบาปเท่นั้นแหละ ละอายให้มาก กลัวให้มาก ถ้ามีหิริโอตตปัสสสงตังนี้ มันคุ้มครองได้ แล้วไม่ให้เราตกต่ำ ไม่ให้เราเสียผู้เสียคน มีความละอายแก่ใจ ไม่อยากจะทำอะไรให้เป็นเรื่องที่เสียหายเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เพราะละอาย

ให้เขาเกิด

เขาอยากดี	เท่าไร	ให้เขาเกิด
ไม่ต้องเกิด	แข่งดี	มีแต่เสีย
ริษยา	กับทุรกรรม	ทำให้เพลีย
ทั้งลูกเมีย	พลอยลำบาก	มันมากความ
เขาอยากเด่น	เท่าไร	ให้เขาเกิด
จะไม่เกิด	กรรมกะล	ที่ซ้ำสาม
มุกตบา	สาธุกรรม	ทำให้งาม
สมานความ	รักใคร่	เป็นไมตรี
เขาอยากดัง	เท่าไร	ให้เขาเกิด
ช่วยชูเชิด	ให้ประจักษ์	ด้วยศักดิ์ศรี
ให้ดังก้อง	ท้องฟ้า	อย่างอสนี
ต่างฝ่ายมี	ผลงาน	ตามเรื่องตน.

พุทธทาสภิกขุ